



NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 20. desember 2019 av Høyesterett i avdeling med

dommer Erik Møse
dommer Per Erik Bergsjø
dommer Cecilie Østensen Berglund
dommer Erik Thyness
kst. dommer Tone Sverdrup

HR-2019-2420-A, (sak nr. 19-129940SIV-HRET)
Anke over Eidsivating lagmannsretts kjennelse 21. mai 2019

I.

A

(advokat Ramborg Hege Elvebakk – til
prøve)

mot

B

(advokat Svein Steinfeld Jervell – til prøve)

II.

B

(advokat Svein Steinfeld Jervell – til prøve)

mot

A

(advokat Ramborg Hege Elvebakk – til
prøve)

S T E M M E G I V N I N G

- (1) Dommer **Thy Ness**: Saken gjelder hvilket lands rett som skal legges til grunn i en sak som gjelder pengekrav i forbindelse med en skilsmisse.
- (2) *Sakens bakgrunn*
- (3) A, som er norsk statsborger, og B, som er dansk statsborger, giftet seg i Tyskland i 1992. Etter ekteskapsinngåelsen bodde de blant annet fire år i Tyskland, ett år i England og fire år i Luxembourg. I 2001 flyttet de til Sveits, der de fikk en datter. A og B hadde felles bopel frem til samlivsbruddet i august 2016.
- (4) Etter samlivsbruddet forhandlet partene om forholdene knyttet til avvikling av ekteskapet med bistand fra advokater som de hadde oppnevnt i fellesskap. Det ble oppnådd enighet om delingen av deres netto formue, som utgjør ca. 60 millioner kroner, basert på likedeling. Videre ble det forhandlet om en særskilt betaling fra B til A, noe det ikke ble enighet om. Det er denne eventuelle betalingen tvisten gjelder.
- (5) *Prosesshistorien*
- (6) B reiste i mars 2017 søksmål for Sør-Gudbrandsdal tingrett med påstand om frifinnelse for As krav om ektefellebidrag. A gjorde i tilsvaret prinsipalt gjeldende at saken skulle avvises, subsidiært at kravet måtte avgjøres etter sveitsisk rett.
- (7) Tingretten avsa 10. oktober 2017 kjennelse om at saken skulle fremmes. Avgjørelsen ble anket til Eidsivating lagmannsrett, som 24. oktober 2018 forkastet anken. Lagmannsrettens kjennelse ble ikke påanket, og det er ikke lenger bestridt at norske domstoler har domsmyndighet i saken.
- (8) Tingretten, som behandlet lovvalgsspørsmålet særskilt og etter skriftlig behandling, jf. tvisteloven § 16-1 annet ledd tredje punktum bokstav b og § 9-9 annet ledd, kom 11. februar 2019 til at saken skulle avgjøres etter norsk rett. Etter anke avsa lagmannsretten 21. mai 2019 dom, som i likhet med tingrettens avgjørelse uriktig var betegnet kjennelse, med slik slutning:
 - «1. **Sak 17-054556TVI-SGUD skal avgjøres etter tysk rett.**
 2. **Sakskostnader tilkjennes ikke.»**
- (9) A anket over rettanvendelsen til Høyesterett og påsto prinsipalt at saken skulle avgjøres etter sveitsisk rett og subsidiært at lagmannsrettens dom skulle oppheves. B innga anketilsvar og avledet anke.
- (10) I beslutning 26. september 2019 tillot Høyesteretts ankeutvalg anken og den avledede anken fremmet. Partene ble gjort oppmerksom på at tingrettens og lagmannsrettens avgjørelser etter sitt innhold var dommer og ikke kjennelser, jf. tvisteloven § 19-1 første ledd bokstav b jf. § 16-1 annet ledd tredje punktum, og at Høyesteretts kompetanse følgelig ikke var begrenset etter tvisteloven § 30-6. Det ble i henhold til begjæring fra partene etter dette gitt samtykke til å utvide ankegrunnene til å omfatte bevisbedømmelsen og til fremleggelse av uttalelser om tysk og sveitsisk rett, jf. tvisteloven § 11-3 tredje punktum,

samt skriftlige forklaringer fra partene. Saken står ellers i samme stilling som for lagmannsretten.

- (11) Den ankende part – A – har i korte trekk gjort gjeldende:
- (12) Kravet gjelder ektefellenes formuesordning. Dette innebærer at det er retten i det land hvor ektefellene hadde sitt første felles domisil som skal legges til grunn, det vil i denne saken si Sveits. For det tilfelle at Sveits ikke skulle anses som partenes første felles domisil, må sveitsisk rett likevel legges til grunn fordi tilknytningen til Sveits er så nær at det i så fall begrunner et avvik fra hovedregelen om første felles domisil.
- (13) Subsidiært – dersom kravet ikke skulle anses å angå formuesordningen, men bidrag – gjøres det gjeldende at sveitsisk rett uansett skal anvendes fordi tvisten har sin nærmeste tilknytning til Sveits, som dessuten var partenes siste felles bosted og fortsatt er As vanlige bosted.
- (14) Atter subsidiært anføres det at lagmannsrettens dom må oppheves som følge av mangelfulle domsgrunner, fordi begrunnelsen ikke gjør det mulig å ta stilling til om det er lagt til grunn en riktig forståelse av domisilbegrepet.
- (15) A har nedlagt slik påstand:

«Ad hovedanken:

Prinsipalt:

Twisten i sak nr. 17-054556TVI-SGUD skal avgjøres etter sveitsisk rett.

Subsidiært:

Lagmannsrettens dom oppheves.

I begge tilfelle:

Avgjørelsen av sakskostnadene utsettes til den senere avgjørelse som avslutter saken.

Ad den avledete anken:

Den avledede anken forkastes.

Avgjørelsen av sakskostnadene utsettes til den senere avgjørelse som avslutter saken.»

- (16) Ankemotparten – B – har i korte trekk gjort gjeldende:
- (17) Kravet gjelder ektefellebidrag, og saken skal da avgjøres etter domstollandets rett eller eventuelt retten i det land der den bidragsberettigede har sitt vanlige bosted, hvilket i denne saken i begge tilfeller er Norge.
- (18) Dersom kravet ikke skulle anses å falle inn under bidragsreglene, men formuesordningen, gjøres det gjeldende at kravet er regulert av retten i ektefellenes første domisil, som var Tyskland.
- (19) Domsgrunnene er ikke mangelfulle ettersom det er gjort tilstrekkelig klart rede for det som var avgjørende for lagmannsrettens konklusjon.

(20) B har nedlagt slik påstand:

«Ad hovedanken

As anke forkastes.

Avgjørelsen av sakskostnadene utstår til den senere avgjørelse som avslutter saken.

Ad den avlede anken:

Twisten i sak nr. 17.054556TVI-SGUD skal avgjøres etter norsk rett.

Avgjørelsen av sakskostnadene utstår til den senere avgjørelse som avslutter saken.»

(21) *Mitt syn på saken*

(22) Det er som nevnt fastslått at norske domstoler har domsmyndighet i saken. Spørsmålet Høyesterett skal ta stilling til, er hvilket lands rettsregler de norske domstolene skal legge til grunn når de tar standpunkt til As krav. Dette avgjøres i henhold til norsk internasjonal privatrett – våre regler om lovvalg i tvister med tilknytning til mer enn ett land.

(23) Spørsmål om lovvalg ble i norsk rettspraksis tidligere i stor grad avgjort på grunnlag av en vurdering av hvilket land det konkrete saksforholdet etter en totalbedømmelse hadde nærmest tilknytning til. Denne tilnærmingen kalles gjerne «Irma Mignon-formelen» etter dommen i Rt-1923-II-58, der dette ble lagt til grunn.

(24) Tendensen i den senere tid har imidlertid gått i retning av fastere regler utviklet for ulike rettsområder eller grupper av rettsspørsmål. Den enkelte regelen er gjerne basert på hva som i de fleste tilfeller gir et resultat som korresponderer med hvilket land det enkelte forhold har nærmest tilknytning til. I denne sammenheng legges det vekt på lovvalgsløsninger i EU-retten, selv om Norge ikke formelt er bundet av reglene. Irma Mignon-formelens anvendelsesområde blir dermed innskrenket til å gjelde der det ikke lar seg gjøre å oppstille noen slik fastere regel for den aktuelle type rettsspørsmål. Jeg viser her til HR-2017-1297-A *Bergen Bunkers* avsnitt 72–74 med videre henvisninger.

(25) *Kvalifikasjonsspørsmålet*

(26) De fastere regler om lovvalg gjelder som nevnt for nærmere bestemte rettsområder eller grupper av rettsspørsmål. For å avgjøre om det kan oppstilles en fast lovvalgsregel, må man følgelig først ta stilling til hvilket rettsområde, eller internasjonalprivatrettslig kategori, det aktuelle saksforhold hører under. Dette betegnes etter hevdvunnen terminologi som «kvalifikasjon» og skal etter sikker norsk rett bygge på domstollandets rett – *lex fori*, jf. Rt-1995-1415 *Joint account*, der det på side 1419 heter:

«Vurderingen av hvilke lovvalgsregler som skal legges til grunn – om det er lovvalgsreglene innen kontraktsretten eller familieretten, eventuelt arveretten – er et såkalt kvalifikasjonsspørsmål som må avgjøres etter norsk rett. Det er sikker tradisjon for *lex fori* – retten på det sted hvor saken behandles – her. Unntakene er snevre.»

(27) De to aktuelle kvalifikasjonene i dette tilfellet er henholdsvis ektefellers formuesordning og bidragsreglene. For å klargjøre skillet, skal det altså bygges på hvordan på dette forstås etter norsk rett. Jeg tar derfor utgangspunkt i ekteskapslovens system.

(28) Ekteskapslovens del II gir regler om formuesforholdet mellom ektefeller, altså formuesordningen. I denne delen inngår kapittel 12 som gir regler om delingen av formuen ved separasjon, skilsmisse mv., herunder reglene om likedeling og gjeldsfradrag, skjevdeling, særskilte unntak fra delingen og vederlagskrav. Videre inngår kapittel 13, som blant annet gir enkelte regler om fordeling av enkelte eiendeler, og kapittel 14 som inneholder særregler for eiendeler som er særreie. Disse bestemmelsene har til felles at de angår delingen av formue og gjeld som ektefellene har på skjæringstidspunktet for ekteskapets oppløsning, jf. § 60.

(29) Lovens del III gir regler om bidrag og pensjon etter separasjon og skilsmisse. Her finner man blant annet bestemmelsene om vilkår for rett til bidrag i § 79, utmåling av bidrag i § 80, varighet av bidrag i § 81 og bortfall av bidrag i § 82.

(30) Som et av de sentrale prinsippene i vår sammenheng peker jeg først på bestemmelsen i § 79 annet ledd, som oppstiller hovedregelen for når det kan pålegges bidragsplikt:

«Er en ektefelles evne til og mulighet for å sørge for et passende underhold blitt dårligere som følge av omsorgen for felles barn eller fordelingen av felles oppgaver under samlivet, kan den andre ektefellen pålegges å betale bidrag.»

(31) Dernest nevner jeg § 80:

«Utmåling av bidrag

Bidraget skal utmåles på grunnlag av den bidragsberettigedes behov for bidrag og den bidragspliktiges betalingsevne.

Når særlige grunner taler for det, kan bidrag fastsettes som et engangsbidrag, alene eller ved siden av løpende bidrag.»

(32) Ut fra innholdet i de reglene jeg nå har gått igjennom, er min *oppsummering* så langt at hovedskillelinjen kan trekkes som følger:

(33) Det som gjelder delingen av formue og gjeld ved ekteskapets oppløsning, hører under formuesordningen. Det som gjelder krav fra en av de tidligere ektefeller på betalinger fra den andre etter samlivsbruddet basert på hver av partenes behov og betalingsevne, hører under bidragsreglene.

(34) I de fleste tilfeller vil dette skillet være ganske klart. Det finnes imidlertid grensetilfeller, typisk fordi det kan være en glidende overgang mellom det man vil betegne som en eiendel, og det man vil anse som en fremtidig inntekt. Hvordan skal man for eksempel kvalifisere et krav som bygger på at den ene ektefellen har vært eneansvarlig for barn og hjem, mens den andre ektefellen har økt sine fremtidige inntektsmuligheter ved å bruke all sin tid på utdannelse eller arbeid? Fra et realøkonomisk synspunkt kan det argumenteres for at den personlige inntektsevnen er en «eiendel», men i ekteskapsloven finner jeg ikke spor av noen slik betraktningssmåte. Den personlige inntektsevnen er imidlertid relevant for utmålingen av et eventuelt bidrag, jf. § 80 første ledd. Et krav bygget på et slikt grunnlag vil følgelig høre under bidragsreglene.

(35) Det er grunn til å understreke at den internasjonalprivatrettslige kvalifikasjonen bygger på kravenes grunnlag, ikke på de betegnelser partene har brukt, og heller ikke på om kravet er

utformet som et engangskrav eller en løpende betalingsstrøm. Selv om krav som gjelder formuesordningen typisk vil gjelde engangsbeløp, mens bidrag normalt betales løpende, kan bidrag gjøres opp ved engangsbetaling, og krav som hører under formuesordningen, gjøres opp i avdrag. Det bør derfor utvises forsiktighet med å legge vekt på oppgjørsformen eller de betegnelser partene har valgt.

- (36) De synspunkter jeg har gitt uttrykk for ovenfor, er i utgangspunktet knyttet til den norske ekteskapsloven. Lugano-konvensjonen, som gjelder som norsk lov, jf. tvisteloven § 4-8, har i artikkel 5 nr. 2 regler knyttet til underholdsplikt. Konvensjonen svarer til Brusselkonvensjonen 1968, som nå er avløst av Brusselordningen 2012. EU-domstolens avgjørelser er i denne sammenheng en tungtveiende rettskilde, jf. HR-2017-1297-A *Bergen Bunkers* avsnitt 37 med videre henvisninger. EU-domstolen har i sin dom 27. februar 1997 i sak C-220/95 *van den Boogaard* tatt stilling til anvendelsesområdet for bestemmelsen i Brusselkonvensjonen om bidrag. Domstolens oppsummering av grensdragningen mellom ektefellers formuesordning og bidrag i dommens avsnitt 22–23 er, så vidt jeg kan se, sammenfallende med det jeg allerede har gjort rede for.
- (37) Jeg går nå over til å se på *det kravet saken gjelder*.
- (38) Utgangspunktet for vurderingen er de forhold som begrunner det kravet som gjøres gjeldende. I vår sak har partene rent faktisk diskutert skilsmisseoppgjøret på grunnlag av sveitsisk rett. I tillegg til dokumentasjon av hva partene har gjort gjeldende, gir derfor det eventuelle grunnlaget for kravet etter sveitsisk rett indirekte veiledning om kravets karakter. Jeg understreker imidlertid at dette ikke betyr at innholdet i sveitsisk materiell rett i seg selv har betydning for avgjørelsen av lovvalgsspørsmålet.
- (39) I en utredning fra en sveitsisk advokat er det blant annet sagt følgende om de reglene som har ligget til grunn for diskusjonene mellom partene:
- «3. **If a marriage was ‘life-forming’ (as it was in the present case) both spouses have the right to maintain the same living standard as they had during the marriage also after the divorce.**
- ...
5. **In a nutshell, the examination of the question whether alimony has to be paid or not, based on the practice of the Swiss federal court is done in three steps:**
- 1) **determination of costs of last living standard of requesting spouse during the marriage**
 - 2) **determination of own income of the requesting spouse after the divorce**
 - 3) **if the requesting spouse is not able to cover all costs to maintain the last marital living standard after the divorce with own income, he / she has a claim to get maintenance payments from the other spouse, if the other spouse is financially capable to pay such maintenance; if the income of both spouses is not enough to cover costs of both spouses according to the last marital living standard, the standard has to be ‘lowered’ for both spouses.»**
- (40) En tidligere felles advokat for partene har foreslått en engangsbetaling fra B til A på 500 000 sveitsiske franc. Fremlagt korrespondanse viser at forslaget var basert på

diskontering av det løpende bidrag B ellers ville måtte betale, og at partenes tidligere inntekter og Bs forventede fremtidige inntekter har vært temaer i diskusjonene. Det er ikke fremlagt noe som tyder på at kravet har vært knyttet til fordelingen av formue eller gjeld.

- (41) Jeg er etter dette kommet til at As krav i all hovedsak knytter seg til partenes nåværende og fremtidige behov og betalingssevne, og ikke til deling av deres formue og gjeld ved ekteskapets oppløsning. I tråd med den redegjørelse jeg har gitt for hvordan grensen mellom formuesordningen og bidragsreglene skal trekkes, er min konklusjon følgelig at kravet faller inn under bidragsreglene.
- (42) *Lovvalget*
- (43) Når saksforholdet er kvalifisert som tilhørende bidragsreglene, er spørsmålet hvilken regel som etter norsk rett gjelder for å utpeke det lands rett som skal anvendes på forholdet. Dette skjer vanligvis ved at det identifiseres et kriterium – en såkalt tilknytningsfaktor – som valget baseres på.
- (44) Spørsmålet er ikke lovregulert, og det foreligger ingen avgjørende rettspraksis på dette området. I teorien er det ulike oppfatninger.
- (45) B gjør gjeldende at det er domstollandets rett – såkalt *lex fori* – eller eventuelt retten i det land der den bidragsberettigede har sitt vanlige bosted, som skal anvendes. Begge alternativer leder etter Bs oppfatning til at saken må avgjøres etter norsk rett. A anfører at det er riktig å legge vekt dels på EU-retten og dels på hvilket land det omtvistede krav etter en helhetsvurdering har sin nærmeste tilknytning til. Begge synsvinkler tilsier etter As oppfatning at det er sveitsisk rett som skal anvendes.
- (46) Det er i regi av Haag-konferansen for internasjonal privatrett fremforhandlet en konvensjon 2. oktober 1973 og en protokoll 23. november 2007, som begge regulerer lovvalg knyttet til «the law applicable to maintenance obligations». Etter konvensjonens artikkel 8 vil det lands rett som anvendes for skilsmissen, også gjelde for fastsettelse av bidrag mellom de tidligere ektefeller, mens hovedregelen etter protokollens artikkel 3 er at det er retten i det land der bidragskreditor har sin «habitual residence» – sitt vanlige bosted – som kommer til anvendelse på bidragskrav. I henhold til protokollens artikkel 5 gjøres det imidlertid unntak hvis en av partene reiser innsigelse og «the law of another State, in particular the State of their last common habitual residence, has a closer connection with the marriage. In such a case the law of that other State shall apply.» Slik protokollen er utformet, vil unntaket ha stor betydning hvis det er strid om lovvalget.
- (47) Sveits er part i Haag-konvensjonen 1973, og tvist om bidrag vil etter sveitsisk internasjonal privatrett bli avgjort etter retten i det land som regulerte skilsmissen uansett når kravet blir fremsatt.
- (48) EU har tiltrådt Haag-protokollen 2007, som supplerer og endrer Haag-konvensjonen 1973. Protokollen gjelder likevel bare for de EU-land som har tiltrådt den på individuell basis. For slike land har den imidlertid universell anvendelse, det vil si at protokollens regler anvendes også i forhold til land som ikke har tiltrådt den, herunder Norge. Blant landene som har tiltrådt protokollen, er Sverige, Finland, Tyskland og Frankrike.

- (49) Storbritannia og Danmark har ikke tiltrådt noen av de nevnte Haag-instrumentene. I begge disse landene er regelen visstnok at domstollandets rett anvendes på krav om bidrag.
- (50) Som det fremgår av det jeg nå har gjort rede for, finnes det ingen ensartet løsning i Europa. Videre har Haag-instrumentene begrenset rettskildemessig vekt, både fordi de ikke er tiltrådt av Norge, og fordi de ikke gjelder for alle EU-land. Jeg finner følgelig ikke særlig veiledning i fremmed rett for lovvalgsspørsmålet i vår sak.
- (51) De to alternativene som fremstår som mest aktuelle for norsk internasjonal privatretts vedkommende, er domstollandets rett og retten i landet der bistandskreditor har sitt vanlige bosted. Jeg viser i denne sammenheng til Holmøy mfl., Ekteskapsloven med kommentarer, 3. utgave, 2013 side 202–203 med videre henvisninger.
- (52) I lys av mangfoldet av løsninger som er valgt internasjonalt, og de delte oppfatninger som er kommet til uttrykk i norsk juridisk teori, fremstår valget av tilknytningsfaktor etter norsk rett som usikkert. Det er for meg ikke nødvendig å ta stilling til spørsmålet i denne saken fordi norsk rett må komme til anvendelse uansett om man bygger på domstollandets rett eller retten i det land der den bidragsberettigede har sitt vanlige bosted. Min begrunnelse for dette er som følger:
- (53) Domstollandets rett er i vår sak Norge. Spørsmålet er om den eventuelle bidragsberettigede – A – har sitt vanlige bosted i Norge eller et annet land.
- (54) I NOU 2014: 1 Ny arvelov er det gitt en omtale av begrepet «vanlig bosted» i kapittel 22.1.3:

«Vanlig bosted (habitual residence) er det sentrale tilknytningskriteriet i EU-forordninger og nyere Haag-konvensjoner om internasjonal privatrett. Det er likevel ikke gitt noen klare definisjoner av hva det nærmere innebærer å ha vanlig bosted i en stat. Begrepet vanlig bosted må i noen grad forstås i lys av det rettsområdet det anvendes innenfor. For å ha vanlig bosted i en stat kreves det eksempelvis en mer fast tilknytning innenfor arveretten enn innenfor kontraktsretten. Vanlig bosted skiller seg fra fast bosted/domisil ved at det ikke oppstilles noe krav om at personen må ha til hensikt å bli boende varig i det aktuelle landet. Det er likevel slik at ikke ethvert midlertidig opphold i en stat medfører at personen har fått vanlig bosted der. Et studieopphold på inntil et år vil eksempelvis ikke innebære at personen i arverettslig forstand har fått vanlig bosted i det aktuelle landet. Et utgangspunkt vil være at vanlig bosted er i den staten der en person etter en samlet vurdering kan sies å ha sentrum for livsinteressene sine.»

- (55) A har gjort gjeldende at vurderingen av vanlig bopel må knyttes til tidspunktet for stevning i saken. Som grunnlag for dette er det vist til Rt-1988-1110. Den saken gjaldt imidlertid om det kunne ha betydning for norske domstolers kompetanse at saksøkte angivelig hadde flyttet ut av Norge etter at den begjæringen som innledet saken, var bragt inn for skifteretten. Spørsmålet i vår sak gjelder lovvalg, ikke domsmyndighet. Iallfall i en sak om bidrag – hvor vurderingen henger nært sammen med forholdene til enhver tid – må det da være riktig å ta utgangspunkt i forholdene på det tidspunkt da saken tas opp til doms.
- (56) Etter at A forlot Norge som 18-åring, har hun som nevnt lenge bodd i andre land. Fra sommeren 2001 til samlivsbruddet i august 2016 bodde hun sammen med B i Sveits. Basert på hennes skriftlige forklaring for Høyesterett legger jeg til grunn at hun flyttet tilbake til Norge i 2016 sammen med sin datter, som var aktiv alpinist. For at datteren skulle få skoleplass og A selv rett til helsetjenester i Norge, meldte A flytting fra Sveits.

Planen var imidlertid å flytte tilbake til Sveits etter ett år. Men etter tre måneder spurte datteren om de kunne forlenge oppholdet med ett år, og A samtykket til dette. Våren 2018 ble det så besluttet å forlenge oppholdet med ytterligere ett år av hensyn til datterens skolegang. Datteren begynte på en internasjonal skole i august 2019. A bor fremdeles i Norge hvor hun disponerer en møblert leilighet med grunnlag i en leiekontrakt som hun har sagt opp fra februar 2020. Hennes plan er å flytte til San Francisco for med base der å videreutvikle den veldedige virksomheten hun har etablert i Sveits.

- (57) Etter en samlet vurdering legger jeg til grunn at As vanlige bopel er i Norge. Dette er hennes opprinnelige hjemland, og hun har nå bodd her i over tre år. Hun har ikke lenger noen bolig i Sveits, og bostedsbåndene til Sveits er brutt. Hun har planer om å flytte til USA, men har ikke gjennomført disse planene ennå. Jeg må da konkludere med at sentrum for hennes livsinteresser er i Norge, og at hennes vanlige bopel er her.
- (58) Jeg er etter dette kommet til at norsk rett må legges til grunn ved avgjørelsen av saken.
- (59) I og med at Høyesterett tar stilling til det materielle spørsmålet i saken, er det ikke grunn til å vurdere om det er slike mangler ved lagmannsrettens domsgrunner at det ellers kunne ha vært spørsmål om å oppheve lagmannsrettens dom på dette grunnlag.
- (60) Begge parter har nedlagt påstand om at avgjørelsen av sakskostnader skal utsettes til den senere avgjørelse som avslutter saken, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd og HR-2019-1929-A avsnittene 50–52. Jeg er enig i at sakskostnadsavgjørelsen skal utsettes.
- (61) Jeg stemmer etter dette for slik

D O M :

1. Tvisten i sak nr. 17-054556TVI-SGUD skal avgjøres etter norsk rett.
2. Avgjørelsen av sakskostnadene utsettes til den senere avgjørelse som avslutter saken.

- (62) Dommer **Bergsjø:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (63) Dommer **Østensen Berglund:** Likeså.
- (64) Kst. dommer **Sverdrup:** Likeså.
- (65) Dommer **Møse:** Likeså.

(66) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Tvisten i sak nr. 17-054556TVI-SGUD skal avgjøres etter norsk rett.
2. Avgjørelsen av sakskostnadene utsettes til den senere avgjørelse som avslutter saken.